

AJUNTAMENT DE PORRERES

CATÀLEG D'ELEMENTS I ESPAIS PROTEGITS DEL MUNICIPI DE PORRERES 2019

DOCUMENT 2. NORMES DE PROTECCIÓ

Elaboració del document final 2019 i introducció d'esmenes:

Immaculada Salom Moll i Rosa Albertí Oliver, arquitectes

Josep Fortesa Bernat, geògraf

David Javaloya Molina, arqueòleg

Elaboració document inicial 2015:

Cosme Garcias Garcias, arquitecte

Maria Antònia Llull Estarellas

Francesca Roig Sampol

Margarida Cànaves Campomar

Norma 1. Nivells de protecció del Catàleg.

Els nivells de protecció del Catàleg s'han regulat d'acord al següent:

1 -Nivell de protecció integral A

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, monuments o escultures, jaciments arqueològics, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental qualificables de singulars pels seus valors històrics, arquitectònics, estètics, tipològics, paisatgístics o ambientals, així com als elements o edificis incoats o declarats Bé d'Interès Cultural (BIC). La preservació dels elements objecte d'aquesta protecció ha de ser integral o total.

2 -Nivell de protecció parcial B

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, monuments o escultures, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental que presenten valors històrics, arquitectònics, estètics, tipològics, paisatgístics o ambientals singulars però considerats de menor grau respecte als de la categoria anterior. La seva conservació admetrà possibles obres d'intervenció compatibles amb la protecció específica de les característiques bàsiques o essencials volumètriques, estructurals, tipològiques, estètiques, paisatgístiques i ambientals.

3 -Nivell de protecció ambiental C

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions, elements etnològics o obres d'enginyeria i béns d'interès paisatgístic o ambiental i resta d'elements que sense presentar singularitats històriques, arquitectòniques o estètiques mereixen la seva preservació, fonamentalment, pel seu valor tipològic, paisatgístic i ambiental. La seva conservació admetrà intervencions de major abast que les del grau de protecció anterior.

Concretament queden englobades en aquest nivell les remodelacions que afecten la totalitat de l'espai interior de les edificacions, mantenint les proteccions de façana i la volumetria existent en l'aiguavés corresponent a aquesta, a fi que la seva protecció sigui realment efectiva, tot d'acord a la proposta de cada fitxa individualitzada.

Norma 2. Tipus d'obres i intervencions.

Als efectes d'aquest Catàleg, els seus elements i la seva aplicació, els tipus d'obres es dividiran en les següents categories:

1 Conservació.

Són obres per al manteniment de tots els elements dels edificis, construccions, escultures o monuments i elements etnològics o obres d'enginyeria en perfecte estat amb la finalitat de prolongar la vida dels béns amb tots els seus valors, assegurant l'estabilitat del bé i de les seves parts integrants, mitjançant la conservació preventiva, evitant el deteriorament, o frenar aquest mitjançant feines d'estabilització. Es consideren dins d'aquesta categoria:

- les reparacions de tots els elements i instal·lacions constituents dels edificis que es trobin en mal estat (cobertes, cornises, canals i baixants, instal·lacions sanitàries, paviments, acabats, pintures, etc.).
- les actuacions relacionades amb la neteja de la vegetació.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics les obres de conservació estaran al dispostat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al dispostat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears* o normativa que els substitueixi.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de conservació són aquelles que tenen per objecte el manteniment de les condicions originals tant dels elements constitutius del bé com de les seves interrelacions de manera que no es produeixi una degradació dels valors que han motivat la seva protecció.

2 Restauració.

Són aquelles la finalitat de les quals és la de tornar a l'edifici -total o parcialment-, a una escultura o monument, a un element etnològic o obra d'enginyeria, les seves característiques originals, tant en les seves estructures, com en els seus acabats i decoració, de tal manera que el procés sigui reconeixible i no admetent-ne en el procés noves aportacions de nou disseny. Comporta la utilització, en la mesura que sigui compatible amb la normativa actual, dels sistemes constructius i materials originals. Aquest tipus d'obres inclou l'eliminació d'afegits d'edificacions o elements constructius.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics o paleontològics les obres de restauració estaran al dispostat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al dispostat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el*

Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears o normativa que els substitueixi.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de restauració són aquelles que tenen per objecte la reparació o la substitució d'aquells elements constitutius del bé, que ja sigui per desús o per la realització d'intervencions discordants, suposin una degradació dels valors del conjunt en el qual s'integren.

3 Consolidació.

Són les encaminades a mantenir les condicions de resistència i estabilitat dels elements o de les seves estructures mitjançant el seu reforçament, reparació o substitució parcial. Als efectes dels materials, també s'entén que són encaminades a tornar a donar la cohesió i consistència d'aqueixos. Les intervencions no implicaran, en cap cas, l'alteració de l'aspecte estètic.

En el cas concret dels béns d'interès cultural, béns catalogats i jaciments arqueològics o paleontològics les obres de consolidació estaran al disposat en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, *del Patrimoni Històric de les Illes Balears* i, si escau, al disposat en el Decret 14/2011, de 25 de febrer, *pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears* o normativa que els substitueixi.

4 Rehabilitació.

Tenen com a objectiu l'adequació, la millora de condicions d'habitabilitat, o la redistribució de l'espai interior, mantenint les característiques estructurals de l'edifici i els aspectes fonamentals de la seva tipologia. Aquest tipus d'obres podrà suposar l'adequació dels usos dels porxos sota cobertes actuals, modificació dels patis interiors o de les obertures que no siguin de la façana **del carrer o les representativa de l'edifici**, i l'obertura de patis interiors i buits d'escaleres que no afectin a l'estructura portant dels elements. No podrà augmentar-se la volumetria de l'edifici.

En el cas concret dels elements etnològics o obres d'enginyeria les obres de rehabilitació també poden tenir com objectiu la recuperació de la funcionalitat d'aquests elements.

En el cas concret dels béns d'interès ambiental i paisatgístic les obres de rehabilitació són aquelles que tenen per objecte la millora dels elements constitutius del bé o de les seves interrelacions de manera que augmentin els valors del conjunt en el qual s'integren. Són exemples d'aquestes obres les actuacions de repoblació o la construcció de parets seques i marjades en els espais naturals o rurals o l'eliminació del cablejat estès a les façanes dels conjunts urbans.

5 Reestructuració.

Són les obres que tenen com a objectiu la transformació de l'espai interior de l'edifici, incloent la possibilitat de demolició o de substitució parcial dels elements estructurals mantenint les façanes, on únicament es podran introduir nous buits sempre que segueixin els ritmes compositius i la tipologia de les obertures existents. La qualificació urbanística de l'entorn serà subsidiària i es permetran obres d'ampliació d'acord amb els seus paràmetres sempre que no s'amaguin o emmascarin amb elles els cossos d'edificació protegits i no s'adossin a les seves façanes representatives i, en tot cas, sempre que s'ajustin a la sistemàtica tipològica. El cas extrem d'aquest tipus d'obra serà el buidat de l'edifici, entenent per tal, la demolició interior generalitzada amb el manteniment de la façana o façanes exteriors i els seus coronaments i la coberta que en cas de substitució serà exactament en les mateixes condicions que l'original.

En el cas concret dels elements etnològics o obres d'enginyeria s'entenen com obres de reestructuració les que tenen com a resultat el canvi d'ubicació de l'element. N'és un exemple la reconstrucció dels murs que limiten amb carretera o camí, la qual haurà de realitzar-se amb els materials i tècniques originals, en la mesura en que sigui possible.

6 Ampliació.

Són obres d'increment de la superfície edificada o del volum o altura existents.

7 Demolició

Tenen per objectiu la supressió total o parcial d'un edifici.

Norma 3. Intervencions permeses segons categoria de protecció.

1 Nivell de Protecció Integral A

Es permetran obres de conservació, restauració i consolidació.

2 Nivell de Protecció Parcial B

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, i rehabilitació.

3 Nivell de Protecció Ambiental C

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, rehabilitació, reestructuració i ampliació.

Norma 4. Règim especial per a obres de demolició.

- 1 En l'àmbit de qualsevol element del Catàleg no es concediran llicències per a realitzar exclusivament obres de demolició.
- 2 En tot cas la llicència d'obres o l'ordre d'execució preveurà tant les operacions de demolició com les d'altra naturalesa i el resultat final de l'actuació sobre l'immoble

o parcel·la. La llicència d'aquest conjunt d'operacions es concedirà en una unitat d'acte.

- 3 Els edificis, elements, instal·lacions o conjunts catalogats no podran ser demolits, llevat d'aquelles parts de la seva estructura o elements que sigui permès, segons els graus i categoria de catalogació de l'edifici, i sempre que aquestes obres resultin imprescindibles per a la seva màxima garantia d'estabilitat i seguretat. La demolició requerirà l'elaboració d'un informe que argumenti la seva necessitat.
- 4 La demolició no autoritzada o la provocació de ruïna per abandó o negligència d'un bé o part d'un bé inclòs a n'aquest catàleg, comportarà l'obligació de la seva reconstrucció ÷

La reconstrucció es durà a terme amb la única finalitat de restablir l'estat originari del bé catalogat i no podrà comportar modificacions d'úsos i volumetria no permeses en la fitxa de catàleg específica del bé o pel planejament.

Norma 5. Intervencions preferents i admissibles.

- 1 A cada fitxa particularitzada dels elements catalogats s'estableixen, si escau, les intervencions preferents.
- 2 Es consideren intervencions admissibles totes les permeses segons la categoria de protecció.
- 3 Les intervencions admissibles que afectin amb caràcter global o en la seva major part l'element catalogat hauran de comportar simultàniament l'execució de les intervencions preferents establertes.

Norma 6. Documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències en elements catalogats.

Per a realitzar obres en elements situats als àmbits catalogats, a més de la documentació genèrica prevista pels projectes d'obres, s'hauran d'aportar els documents següents:

- a) Justificació de la integració a l'entorn amb el plànol de façanes dels edificis contigus, a escala 1:100.
- b) Documentació fotogràfica exhaustiva del tram de carrer o del conjunt en el qual es pugui emmarcar l'actuació, havent-se de substituir la dita documentació fotogràfica per un aixecament planimètric de l'estat actual de les façanes del tram del carrer o del conjunt en que s'emmarqui, en els casos en que la seva amplària impossibiliti una visió completa i verídica de les edificacions.

- c) Descripció dels materials utilitzats, assenyalant i justificant la seva idoneïtat respecte al propi bé així com al seu entorn.
- d) Documentació gràfica contenint les preses dels serveis amb les seves dimensions i situació exacta.
- e) En el cas que es tracti d'obres parcials de reforma, croquis de detall dels elements singulars, tals com balcons, patis interiors, finestres, pavimentació, etc., indicant en tots ells els materials utilitzats. Tant la documentació de l'estat inicial com la de l'estat final seran les suficients per a la definició del projecte.
- f) Quan hi hagi obres de demolició haurà de quedar patent i clar el seu abast i la zona afectada.

Norma 7. Jaciments arqueològics

- 1 Qualsevol actuació a realitzar dintre de la zona de protecció d'un jaciment arqueològic haurà de comptar amb un estudi específic elaborat per tècnic competent que asseguri la no afectació del jaciment així com la preservació de les principals visuals sobre el mateix.

Aquest estudi identificarà els efectes de l'actuació sobre el jaciment arqueològic, incorporarà les mesures protectores o correctores i establirà el programa de vigilància de l'execució de l'actuació.

- 2 Qualsevol actuació a l'interior de la zona de protecció d'un jaciment arqueològic haurà de comptar amb l'autorització de l'òrgan competent en matèria de patrimoni històric, previ a l'atorgament de la llicència municipal d'edificació i ús del sòl.

Norma 8. Obligacions de conservació genèrica de les edificacions.

- 1 En compliment de la legislació vigent no s'entendran adquirits els drets urbanístics en tant no es compleixin els deures corresponents.
- 2 Els propietaris de tota classe de terrenys i construccions hauran de destinar-los efectivament a l'ús a cada cas establert pel planejament urbanístic i mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic. Quedaran subjectes igualment al compliment de les normes sobre protecció del medi ambient i del patrimoni històric i sobre rehabilitació urbana, en compliment del que estableix la legislació vigent, referit als deures de conservació i rehabilitació.
- 3 En compliment del que disposa la legislació urbanística vigent, l'ajuntament ordenarà, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a conservar aquelles condicions, amb indicació del termini de realització.

- 4 L'ajuntament podrà també ordenar, per motius d'interès turístic, estètic o cultural, l'execució d'obres de conservació i de reforma en façanes o espais visibles des de la via pública, sense que estiguin prèviament incloses a cap pla d'ordenació.
- 5 Les obres s'executaran a costa dels propietaris, si es continguessin en el límit del deure de conservació que els correspon, i amb càrrec a fons de l'administració ordenant quan ho excedeixi per a obtenir millores d'interès general.
- 6 S'entendran com a obres contingudes dins el límit del deure de conservació que correspon als propietaris i a la seva costa totes les incloses a les presents normes de protecció del patrimoni històric, sense perjudici de l'indicat a la legislació del sòl.
- 7 En virtut de la legislació urbanística vigent en relació als deures de conservació i rehabilitació, l'ajuntament podrà utilitzar l'execució forçosa quan els propietaris incompleixin els esmentats deures.

Norma 9. Obligacions de conservació específica del patrimoni catalogat.

- 1 La conservació, protecció i custòdia dels elements inclosos en el present Catàleg es declara d'utilitat pública. Correspon el deure de la seva conservació als seus respectius propietaris o posseïdors, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 2 En el cas que els propietaris dels elements inclosos en el present Catàleg no realitzessin les obres de conservació requerides per les presents normes de protecció del patrimoni històric, es podrà realitzar per part de l'ajuntament l'execució subsidiària o es podrà expropiar total o parcialment l'edifici o només la seva façana, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 3 Els elements inclosos en el present Catàleg, quan el propietari fes ús indegut d'ells, estiguessin en perill de destrucció o deteriorament i no estiguessin degudament atesos, es podran expropiar amb caràcter sancionador i per raó d'utilitat pública, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 4 L'obligació de conservar els elements catalogats, així com la de realitzar les intervencions d'acord amb les determinacions específiques que s'indiquin no suposa en cap cas una situació de vinculació singular, ni que l'execució de les obres superi el límit del deure de conservació del propietari.
- 5 En cap cas l'ús dels béns catalogats podrà alterar ni desmerèixer les característiques fonamentals que varen motivar la protecció de l'element, perjudicar la seva conservació o comportar risc de degradació.

Norma 10. Estètica i composició.

- 1 Les actuacions han de tendir a recuperar el material o la solució original i s'ha d procedir al sanejament i la neteja adequats en cada cas.
- 2 Els materials i colors seran els existents, havent-se de mantenir les tècniques, materials i colors propis de cada immoble.
- 3 Les cobertes hauran de mantenir-se tal i com foren objecte de catalogació, d'acord al que preveu la fitxa de l'immoble corresponent. A les cobertes inclinades s'emprarà únicament teula àrab, de dimensions tradicionals, preferint-se la reposició amb teula vella o envellida.
- 4 Els tancaments i proteccions exteriors dels buits de façana s'hauran de resoldre amb materials tradicionals, prohibint-se la fusteria metàl·lica d'alumini, acer, PVC o similars.
- 5 En les canals i baixants es prohibeix l'ús del PVC.
- 6 Els sòcols s'hauran de mantenir amb el seu tractament original prohibint-se els aplacats amb materials discordants (referit de ciment, folre de pedra, rajoles, etc).
- 7 Es prohibeixen les marquesines i els tendals.
- 8 Es prohibeix la instal·lació de tanques publicitàries. S'admeten únicament rètols informatius sobre l'activitat que se desenvolupa a l'immoble. Hauran d'integrar-se en la composició i estètica de la façana, tendran com a màxim cinquanta centímetres (0,5 m) de costat i hauran de separar-se un mínim de vint centímetres (0,2 m) dels emmarcaments de les obertures.
- 9 En els casos en què siguin admesos, els nous buits a façana hauran de respectar els ritmes compositius, les tipologies, els materials i les tècniques dels buits ja existents a l'immoble. Quedaran exclosos d'aquesta regla els buits situats a les plantes porxo, els quals podran ser apaïrats, i els buits de dimensions inferiors a quaranta centímetres (0,4 m), els qual podran ser quadrats.

Norma 11. Higiene i habilitat.

A les actuacions en els edificis inclosos al *Catàleg* no és de compliment obligat l'ordenança general d'higiene i composició interior, pel que fa a superfícies d'il·luminació, dimensions i ventilació de les escales, etc., si les obres tenen per objecte respectar la tipologia de l'edifici, sempre que quedin assegurades les condicions mínimes de salubritat i higiene, regulades al *Decret 145/1997, de 21 de novembre, de condicions de dimensionament, d'higiene i d'instal·lacions per al disseny i l'habitabilitat d'habitatges, així com l'expedició de cèdules d'habitabilitat* (BOCAIB núm. 151, de 6/12/97) o norma que el substitueixi o modifiqui, i les obres suposin una millora de les condicions actuals d'higiene i composició interior de l'edifici a intervenir.

Norma 12. Zona de control arqueològic del Casc Antic.

Dintre de la zona de Control Arqueològic del centre historic definida en el plànol adjunt i per qualsevol obra que afecti al subsòl s' haurà de comptar amb un estudi específic elaborat per tècnic competent que assegurí la no afectació de les possibles restes o troballes.

Aquest estudi identificarà els efectes de l'actuació sobre la zona afectada i incorporarà les mesures protectores o correctores i establirà el programa de vigilància de l'execució de l'actuació.

- 2 Qualsevol actuació a l'interior de la zona control arqueològic haurà de comptar amb l'autorització de l'òrgan competent en matèria de patrimoni històric, previ a l'atorgament de la llicència municipal d'edificació i ús del sòl.

Porreres, desembre de 2019

